

Louis Kahni Eesti SA

18.08.2025

nr 11.2-1/25/3881

VAIDEOTSUS

Tuginedes välissuhtlemisseaduse (edaspidi *VäSS*) § 8 lg 4–51, Vabariigi Valitsuse 05.07.2018. a määruse nr 55 „Aastatel 2014–2021 Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismist ja Norra finantsmehhanismist vahendite taotlemise ja kasutamise tingimused ja kord“ (edaspidi *määrus nr 55*) § 6 lg 2, § 9 lg 1–2 ja § 10 lg 2, perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 45 lg 1 p 2 ning Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rakendusmääruse ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) finantsmehhanismi 2014–2021 rakendusmääruse (edaspidi koos *rakendusmäärus*) art 8.2 p 2–3, art 12.1 p 2, art 13.2 p 3, ning haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 85 p 1–4, **Riigi Tugiteenuste Keskus** (edaspidi RTK või vaide lahendaja)

otsustab:

rahuldada Louis Kahni Eesti Sihtasutuse 14.07.2025 vaie osaliselt:

- 1) muuta finantskorrektsiooni otsust ning vähendada finantskorrektsiooni summas 60,43 eurot, mis tulenes valesti kajastatud kuludokumendiga nr 16;**
- 2) muus osas jätta vaie rahuldamata ja Riigi Tugiteenuste Keskuse 20.06.2025 otsus nr 11.2-1/25/2941 finantskorrektsiooni tegemise kohta kehtetuks tunnistamata.**

Käesoleva vaideotsusega mitte nõustumisel võib esitada kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku § 47 lõike 2 kohaselt 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest arvates.

1. Vaide läbivaatamise alus ning vaide esitaja taotlus

1.1. RTK vaatas rakendusmääruse art 12.1 punkti 1 ja määruse nr 55 § 10 lõike 2 alusel läbi Louis Kahni Eesti Sihtasutuse (edaspidi ka *LKESA* või *vaide esitaja*) 16.07.2025 esitatud vaide RTK otsusele nr 11.2-1/25/2941 finantskorrektsiooni tegemise kohta projekti „*Estonian–Norwegian Cooperation Towards a Sustainable Architectural Education and Diverse Creative Output*“ (nr 2014-2021.1.01.22-0022; edaspidi *projekt*) kohta (edaspidi *FKO*).

1.2. Vaide esitaja taotleb vaidlustatud otsuse kehtetuks tunnistamist.

2. Asjaolud

2.1. LKESAle määrati Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismide kahepoolsete suhete fondi ühiskomitee 14.04.2022 otsuse alusel projekti elluviimiseks toetus summas 70 000 eurot.

2.2. Projekti elluviimiseks sõlmiti RTK ja LKESA vahel 10.08.2022 „Toetusleping Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismide kahepoolsete suhete fondi raames makstava toetuse kasutamiseks“ nr 11.1-12/0187 (edaspidi *toetusleping*), mida muudeti Euroopa

Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismide kahepoolsete suhete fondi ühiskomitee 23.01.2025 otsuse ja toetuslepingu punkti 6.2 alusel 24.01.2025.

2.3. Toetuse saaja tühistas 25.02.2025 K. K.-ga sõlmitud lepingud nr 1/22 ja 5/24 ning 26.02.2025 lepingu nr 1/23 tsiviilseadustiku üldosa seaduse (edaspidi TSÜS) § 131 lõigete 1 ja 3 alusel ehk tehingu tühistamine esindaja kohustuste rikkumise tõttu. Vastavates tühistamise teadetes ja nõudekirjades on toetuse saaja välja toonud, et lepingujärgseid töid pole üle antud ning viidatud on ka TSÜS § 84 lõikele 1, mille kohaselt ei ole tühisel tehingul algusest peale õiguslikke tagajärgi ning tühise tehingu alusel saadu tagastatakse vastavalt alusetu rikastumise sätetele, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Eelnevast tulenevalt nõudis toetuse saaja 25.02.2025 ja 26.02.2025 lepingute tühistamise teadetega tagasi ka K. K.-le õigusliku aluseta ehk lepingute nr 1/22, 5/24 ja 1/23 raames makstud summad. Toetuse saaja kasutas 11.03.2025 veel täiendavat õiguskaitsevahendit ning taganes ja ütles üles lepingud nr 1/22 ja 1/23 VÕS § 116 lg 1 ja 4 alusel ning § 117 lg 1 ja 2 alusel, tuues mh välja, et ka kolmanda isiku kaudu 03.03.2025 esitatud töö ei vasta nõuetele ja seda ei ole võimalik vastu võtta. Toetuse saaja tühistas 17.02.2025 OÜ Tulihänd lepingu lähtuvalt TSÜS § 131 lõikest 1, tuues mh välja, et antud leping on tühine algusest peale ning makstud ettemaks nõutakse tagasi. Kuna toetuse saaja on tühistanud nimetatud neli lepingut, sh kahest lepingust täiendavalt taganenud ja üles öelnud, mille osas pole ka tööde teostamine ega vastu võtmine tõendatud, siis ei vasta need kulud abikõlblikkusele tingimustele ehk on projekti raames mitteabikõlblikud. Kuna toetuse saaja on tühistanud neli projektiga seotud lepingut, mille osas puudub ka tõendus tööde tegemisest ja vastu võtmisest, on antud lepingutega seotud kulud mitteabikõlblikud ja nõuti toetuse saajalt tagasi. RTK luges mitteabikõlblikuks kuluks 17 755,15 eurot, millest toetus moodustas kogu summa.

2.4. LKESA esitas 16.07.2025 vaide RTK otsusele nr 11.2-1/25/2941 finantskorrektsiooni tegemise kohta.

3. Vaide põhjendused

3.1. Vaide esitaja leiab, et haldusakt on ebaproportsionaalne ja kaalutusvigadega. Haldusakti põhjendavas osas viidatakse Riigikohtu lahendile 3-3-1-67-16. LKESA leidis vaites, et nimetatud lahendit on vastupidiselt ning FKO kontekstis ka väärtalt tõlgendatud. Nimelt räägitakse antud lahendis sellest, et haldusorganil ei ole lubatud teha omaalgatuslikke tasa-arveldusi.

3.2. Haldusorgan on sisuliselt peatanud SA väljamaksete menetluse seda ilma õigusliku alusete rikkudes justnimelt samal viisil SA õigusi, nagu on kirjeldatud haldusorgani poolt viidatud Riigikohtu lahendis.

3.3. Haldusorgani poolt on ebakohane ja ebaproportsionaalne ja SA õigusi rikkuv ka viide küsimuses, et RTK ei ole esitanud KD-de nr 209–212 osas seisukohta, kuna nende abikõlblikkust pole veel hinnatud (sh ei ole kõik nendega seotud tõendavad dokumendid esitatud).

3.4. FKO Lisa 1. kirjeldatud tabelis on KD nr 16 all toodud 14.06.2022 kuludokumendi kuupäevaga kanne „Maksud“ summas 60,43 €. nimetatud kulu ei ole seotud Kristiina Kikkase ega OÜ-ga Tulihänd sõlmitud lepingutega ja ei saa seega olla FKO esemeks. Antud kulu näol on tegemist giid Katrin Tüür-ile makstud teenustasult arvestatud maksudega. Selliselt on nimetatud kulu projekti vaates abikõlblik, kuna Katrin Tüür osutas toetuse saajale teenust seoses Saaremaal mais 2022 toimunud seminaridega.

4. RTK seisukohad

4.1. HMS § 83 lõike 1 kohaselt kontrollitakse vaitet läbi vaadates haldusakti andmise õiguspärasust ja otstarbekust. HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele. RTK kontrollib FKO õiguspärasust ja otstarbekust lähtudes toetuse saaja poolt vaites esitatud argumentidest ja vastuväidetest.

4.2. Tingituna vaide esitaja tõstatatud kahest erinevast küsimusest, käsitleb RTK esmalt eksimust finantskorrektsiooni summas (a) ning seejärel tasaarveldamise mittevõimaldamise õiguspärasuses. Kuna vaites ei ole esitatud vastuväiteid kulude mitteabikõlblikuks tunnistamise kohta, seda küsimust käesolev otsus ei käsitle.

a. Eksimus finantskorrektsiooni summas

4.3. RTK tunnistab, et vaide esitaja on korrektselt osundanud, et viidatud kuludokument on ekslikult seotud tühistatud lepingutega ning seetõttu nõustub vaide esitajaga, et selles aspektis on finantskorrektsiooni otsus ekslik ning seda tuleb muuta. Finantskorrektsiooni summat tuleb seega vähendada kuludokumendis esitatud summa 60,43 euro võrra.

b. Tasaarveldamise mittevõimaldamise õiguspärasus

4.4. RTK, olles tutvunud FKO-s esitatud seisukohtade ja põhjendustega ja vaites esitatud vastuargumentidega, asub seisukohale, et FKO on nimetatud küsimuses seaduslik ja põhjendatud ning mitte ükski vaites esitatud väidetest ei anna alust viidatud otsuse tühistamiseks.

4.5. RTK hinnangul on vaidlustatud otsuses selgitatud selle andmise õiguslike aluseid ning täitnud põhjendamiskohustuse vajalikul määral. FKO-st nähtub, et järgitud on vorminõudeid. FKO on antud pädeva haldusorgani poolt kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne ning kaalutusvigadeta. RTK tugineb finantskorrektsiooni otsuses esitatud põhjendustele, täpsustades neid alljärgnevalt.

4.6. Määruse nr 55 § 10 lõike 2 kohaselt lähtutakse toetuse tagasinõudmisel perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi STS) §-s 45 sätestatud finantskorrektsiooni alustest ja ühendmäärusest. STS §-s 45 ega ühendmääruses ei ole sätestatud võimalust tagasimaksmisele kuuluva toetuse tasaarveldamiseks sama projekti raames väljamaksmisele kuuluva toetusega.

4.7. RTK hinnangul on ekslik vaide esitaja seisukoht, et Riigikohtu seisukoht kohtuasjas nr 3-3-1-67-16 (p 12), käsitleb n-õ vastupidist olukorda kui käesolevas FKO. Riigikohtu seisukoht tugineb selgelt haldusõiguse üldpõhimõttele seadusreservatsioonist ehk haldusorganile on keelatud kõik sellised tegevused, mis ei ole sõnaselgelt õigusaktides sätestatud. Riigikohus ei ole oma seisukohas väljendanud arvamust, et seadusreservatsiooni peab järgima vaid sellises suhtes, kus haldusorgan peab tasaarvelduse korras kinni isikule kuuluva raha, vaid see on antud abstraktselt: „Avalik-õiguslike nõuete puhul on tasaarvestamine lubatud vaid siis, kui tasaarvestuse võimalus on seaduses sõnaselgelt ette nähtud.“ Niisiis kehtib see nii olukorras, kus haldusorganil oleks võimalik teha tasaarveldus vähendades nii isiku nõuet kui ka enda nõuet.

4.8. Lisaks juhib RTK tähelepanu, et määruse nr 55 § 9 lg 2 punktide 1–3 alusel on riiklikul kontaktasutusel õigus toetuse väljamaksmisest keelduda, kui kulu ei ole abikõlblik või kulu abikõlblikkus ei ole üheselt selge; 2) tagasinõutav summa ei ole lõplikult tagasi makstud; 3) võimaliku tagasinõudmise asjaolud on selgitamisel. See regulatsioon toetab veelgi FKO esitatud seisukohta, et tasaarvelduse võimaldamine ei ole RTK kohustus.

4.9. Eeltoodust tulenevalt on vaide lahendaja seisukohal, et FKO on kirjeldatud küsimuses HMS § 54 mõttes õiguspärane.

(allkirjastatud digitaalselt)

Pärt-Eo Rannap
peadirektor

Koostaja: Virge Pihel
virge.pihel@rtk.ee